

KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI
PW. ŚW. WNIEBOWZIECIA N.M.P.
MATCZYN

OLTARZ BOCZNY LEWY

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin
tel./fax 81 532-90-35, 81 532-59-37

ZAŁĄCZNIK

do pisma / postanowienia / decyzji
organu ochrony zabytków
znak *SP. 5144. 24.2.2023*
z dnia 2023 -11- 13

Z-ca Lubelskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
Barbara Stolarz
mgr Barbara Stolarz

Konserwator Dziel Sztuk
artysta plastyk
Paweł Sadlej
zaśw. 57 z 14.07.94
Paweł Sadlej

STAN ZACHOWANIA

CEL ORAZ ZAŁOŻENIA PRAC KONSERWATORSKICH

WSTĘPNY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

OŁTARZ BOCZNY LEWY

Drewno sosna ,lipa snycerka, polichromie barwyne na gruntach kredowo klejowych, dekoracja pozłotnicza złoto z rozbiciem na polery i maty.

XVIII wiek z późniejszymi zmianami.

Wymiary: 460 x160 x 88 cm.

OŁTARZ BOCZNY LEWY

Ołtarz architektoniczny, przyścienny z jednokondygnacyjnym, jednoosiowym retabulum ze zwieńczeniem z zredukowanymi zausznkami. Ołtarz ustawiony w pod kontem do ścian w narożniku nawy przy ambonie. W otworze retabulum współczesny obraz „Jezu Ufam Tobie” nad nim zwieńczenie . Nad belkowaniem zwieńczenie retabulum w formie promienistej glorii z głową putta, obłokami flankowane postaciami siedzących aniołów. Ołtarz pokryty polichromią barwną w tonacji szaro niebieskiej z białymi partiami pseudo pilastrów . Elementy dekoracyjne złożone rozbiciem na polery i maty. Ołtarz bratni z ołtarzem bocznym prawym.

STAN ZACHOWANIA OCENA WSTĘPNA

Stan zachowania wymaga interwencji konserwatorskich. Struktura drewna lokalnie osłabiona przez drewnojady . Powierzchnia lokalnie nienaturalnie wyblyszczona, zabrudzona, zakurzona z licznymi ubytkami warstw technologicznych. Widoczne są drobne ubytki, spękania i obicia maltur i dekoracji pozłotniczej profili i dekoracji snycerskiej . Dekoracja pozłotnicza spękana z licznymi drobnymi ubytkami, lokalnie mechanicznie przetarta aż do gruntów, lokalnie nienaturalnie zmatowiała i straciła naturalny połysk. Rzeźby pełnoplastyczne zachowane w sposób analogiczny dodekoracji pozłotniczej. Warstwy dekoracji malarskiej spękane lokalnie pokruszone. Warstwy polichromii barwnej i dekoracji pozłotniczej lokalnie odspojone od podłoża, mają tendencję do opadania i dalszej destrukcji. Warstwy dekoracji pozłotniczej zachowały się w orginale. Polichromie barwne są całkowicie

wtórne, zmieniły wyraz artystyczny obiektu. Obecny stan zachowania ołtarza jest wynikiem historii obiektu, udanych poprzednich konserwacji jak również eksploatacji i naturalnych procesów starzenia . Obiekt poddawany był zabiegom konserwatorskim w zakresie pełnej konserwacji .

CEL ORAZ ZAŁOŻENIA PRAC KONSERWATORSKICH

Powstrzymanie procesu destrukcji zabytkowej materii dzieła .

Przywrócenie parametrów technicznych obiektu.

Przywrócenie walorów estetycznych i artystycznych obiektu.

Trwałe zabezpieczenie obiektu przed procesami destrukcji.

WSTĘPNY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Inwentaryzacja elementów ołtarza, demontaż.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni z brudu, kurzu i pajęczyn.
3. Zabezpieczenie warstw technologicznych.
4. Demontaż elementów konstrukcyjnych .
5. Oczyszczenie odwrocia poszczególnych elementów ołtarza.
6. Zespolecie warstw technologicznych wybranym środkiem wiążącym w miejscach osłabionej kohezji i adhezji warstw technologicznych.
7. Usunięcie zabezpieczeń.
8. Oczyszczenie powierzchni z zanieczyszczeń organicznych brudu kurzu
9. Wzmocnienie strukturalne warstw technologicznych do podłoża drewnianego.
10. Wzmocnienie struktury drewna łącznie z preparatem zwalczającym drewnojady.
11. Naprawa i wzmocnienie płyt i konstrukcji ołtarza.
12. Wprowadzenie środków grzybo, pleśniobójczych .
13. Usunięcie wtórnych warstw interwencji, przemalowań i zamalowań .
14. Uzupełnienia ubytków gruntów.
15. Rekonstrukcja pierwotnej dekoracji pozłotniczej.
16. Uzupełnienie malatur.
17. Zabezpieczenie końcowe powierzchni.
18. Montaż ołtarza .

Użyte materiały do prac konserwatorskich będą funkcją zaakceptowanej koncepcji prac konserwatorskich i stanu zachowania obiektu. Dobór materiałów zostanie dokonany po wykonaniu prób - z materiałów stosowanych i sprawdzonych-, według norm i zasad stosowanych w konserwacji. Wybrane materiały będą odporne na działanie czynników zewnętrznych, trwałe, odwracalne i nie będą zmieniały optycznie dzieła sztuki. Wszystkie materiały konserwatorskie muszą posiadać odpowiednie atesty i dopuszczenia PL i UE.

Konservator Dziej Sztuk
artysta plastyk
Paweł Sadlej
zaśw. 57 z 14.07.94
Paweł Sadlej

OŁTARZ BOCZNY LEWY

OŁTARZ BOCZNY LEWY